

Roman

Poštnina plačana v gotovini! Stevilka 2 Din

Naročnina: 1 mesec 8 Din,
 1/2 leta 20 Din, 1/2 leta 40 Din,
 vse leto 80 Din. — Račun
 poštno hranilnice v Ljubljani
 števil. 15.393. — Dopisi: „Ro-
 man“, Ljubljana, Breg 10-12

Tednik za vse / Izhaja ob sobotah / Ljubljana, 20. IX. 1930 Leto II. - Štev. 38

SIROTA Z MILIJONI

Roman v 4 knjigah

Francoski napisal Jules Mary. Poslovenil B. R.

Četrta knjiga

OBRAČUNAVANJE

„Zgrešili ste poklic, papa Aumondy!“ se je zarogal. „Vi bi bili čudovit učitelj na deklški šoli — kako lepe govore bi imeli! Matere bi bile bile presrečne, če bi imele otroke v tako dobri oskrbi.“

Adolf Aumondy je pozvonil in dal vstopivšemu slugi papir, na katerem je bilo zapisano: „Privedite obtoženca Louffarda!“

Nekaj trenutkov nato so trije zastavni policijski stražniki privedli v sodnikovo sobo Louffarda.

Zločinec je bil v teh nekaj dneh, kar je bil v preiskovalnem zaporu, strašno shujšal in bilo ga je sama kost in koža. Ni maral vzeti nikake hrane in si je hotel z gladovno stavko skrajšati življenje. Jezilo ga je samo to, da je bil Bontemps, ki je prav za prav zagrešil vse zločine, ki je umoril Siméona in Sénéchala, še na prostem. Če ga ne bi bilo strah pred tem, da izda svojega gospoda in še samega sebe, bi bil pri priči povedal, kje je Bontemps in kaj je z njim. Toda polagoma sta začeli njegov praznovrni strah in njegova suženjska vdanost do Roquina kopneti — in sicer v isti meri kakor se je bližala ura poslednjega obračuna. Louffard je bil zdaj sam pri sebi sklenil, da svojega prijatelja Bontempsa ne pusti v zlati svobodi, če bi njega obsodili na smrt ali na dosmrtno prisilno delo.

„Louffard“, ga je nagovoril Adolf Aumondy, „vi ste bili pri tej stvari samo podrejena oseba in če sem prav poučen, niti niste direktno udeleženi pri zločinih — vas tedaj ne čaka več kakor nekaj let ječe. Nič več se vam ni treba bati groženj tega Roquina, ki vas je do zdaj strahoval; mislite zatorej samo nase

in ne pobešajte oči pred njim! Tu se njegov vpliv neha!“

Gospod Aumondy je za trenutek premolknil, da počaka na učinek svojih besed.

Louffard se je kar vidno začel odtezati vplivu svojega mojstra. Roquin je bil v njegovih očeh globoko pal. Kakšna razlika je še bila med njima? Pred sodiščem sta bila drug drugemu enaka, to se pravi, zločinca, ubijalca! Tu ni nič pomenilo bogastvo, ne izvor, Louffardu se ni bilo več treba bati Roquina.

Sodnik je z zadoščenjem opazil izpremembo na Louffardovem obrazu. Tudi Roquin je čutil, kaj se dogaja v duši njegovega pajdaša.

„Nikar se ne obotavljaj, Louffard!“ je vzkliknil ironično. „Gospod bi rad vedel vse podrobnosti o meni, o mojem življenju, o moji osebi —“

„Ni vaša stvar, Roquin, izpraševati svojo žrtev!“ mu je presekala sodnik besedo. „Name-noma rabim besedo žrtev, ker bi se bil morda Louffard brez vas še vrnil na pot poštenja.“

Ta misel se je zdela pustolovcu jako smešna.

„Na pot poštenja!“ se je zagrohotal. „Louffard, hitro odpravi, še je čas! Prav dobro vidim, kaj se dogaja v tebi — sredstva iščeš, Judež, da me pogubiš, samo zato, da rešiš svojo neumno glavo.“

„Govorite kar brez strahu!“ je skušal sodnik Aumondy opogumiti prestrašenega Louffarda.

„Dobro, da vas vidim! Pozdrav vam imam sporočiti — ojej, pa sem pozabil od koga!“

farda. „Zagotovim vas, da stojite pod zaščito sodišča. Povejte, ali je Roquin pravo ime tega moža ali ne?“

Louffard je od strani pogledal svojega nekdanjega gospodarja in molčal.

„Tak govori vendar!“ se je rogal Roquin. „Če bi te bili na samem izpraševali, bi bil brez dvoma vse izpovedal — mene pa te je strah, pred menoj pobešaš oči! Poslušaj me in ne trepeči! Sodnik ima neki namen, da naju postavlja drugega proti drugemu. On se nada, da ti bom kot dober tovariš dovolil lizanje sladkorja, ha, ha! Nu, dobro, dovolim ti,“ se je zarogal Roquin, „povej gospodu sodniku vse, kar veš o meni.“

„Še enkrat vas opozorim,“ se je sodnik obrnil k Louffardu, „da se ne daste ustrahovati od svojega nekdanjega gospodarja! Gotovo čutite groznje v sleherni besedi tega moža, ki je hotel celo rodbino iztrebiti in umoriti, in ki je moril, da si prilasti veliko dedščino. Razkrinkajte ga in sodniki vam bodo prizanesljivi!“

„Še to povrhu?“ se je zagrohotal Roquin. „To je pa res lepo! Tedaj zadošča, da je človek ovaduh, da se mu odpuste vsi njegovi grehi?“

„Louffard,“ je nadaljeval sodnik, „ali bi nam mogli povedati, kam je hodil vaš gospodar, kadar ga ni bilo doma?“

Louffard je pogledal Roquina in ni nič rekel.

„Bog zna, ali kaj ve?“ se je vprašal sodnik. Energično je še enkrat ponovil vprašanje.

„Hudiča!“ se je zdaj razgrel Louffard. „Mnogo vem — a vsega tudi ne!“

„In kaj veš?“ ga je zdaj vprašal Roquin s strašnim glasom.

Adolf d' Aumondy je vstal.

„Če ne prestanete obtoženca strašiti, vas dam odvesti v celico!“ je ostro rekel Roquin in obenem pomignil pazniku.

„Dobro, molčal bom,“ je odgovoril Roquin, hlineč utrujenost. „Dovolite, da sédem.“

Dali so mu stol. Sédel je in se naslonil s komolci na kolena ter si zakril obraz z dlanmi.

Toda med prsti je sledil z očmi vsem kretanjem ljudi, ki so stali okoli njega. Nobeden izmed prisotnih ni slutil, da ima v dlani desne roke skrit najhujši strup, ki si ga je bil nekoč sam pripravil iz cijankalija.

„Ne veste vsega, ste rekli,“ je zdaj povzel Adolf d' Aumondy. „Kaj tedaj veste?“

Roquin se je porogljivo zasmeljal v dlan. Kaj je mogel Louffard vedeti? Ali bi bil on, Roquin, kdaj tako nespameten, da bi bil njemu, bedaku, povedal važne stvari, in z druge plati, ali je Louffard kedaj imel vzroka brigati se za posle, ki jih je vršil njegov gospodar?

Videč, da je njegov nekdanji gospod zares brez moči, Louffard ni več pomišljal. Izprva je še malo jecljal, toda hitro se je zbral in je začel s trdnim glasom:

„Roquin ni nikoli videl v meni intimnega prijatelja, niti ne tovariša. Zanj je bilo treba samo delati — in če si je človek pri tem zlo-mil hrbtenico, mu to ni bilo vredno niti besede.“

Roquin je snel roko z obraza. Louffard je vztrepetal in beseda se mu je zataknila.

„Nikar se ne boj!“ mu je vzkliknil Roquin. „Izpljuni svoj strup — le izpljuni ga, fantek, samo pazi, da se ti pri tem kaj ne pripeti!“

„Pustite obtoženca pri miru!“ je opozoril sodnik Roquina že drugič. „To je poslednji opomin! Če ne boste molčali, vas dam takoj odvesti!“

Videč, da je sodnik Roquina ustrahoval, je Louffard povzel svojo izpoved.

„Povedal sem, gospod sodnik, da je bil Roquin nasproti svojim nastavlencem zelo zapet. Videl je v nas samo orodja — to me je jako jezilo in nekega dne sem si rekel: ‚Človek, ki dela tako temne in strašne reči, ima v mislih nekaj prav posebnega.‘ In tako sem sklenil poizvedeti, kaj počne Roquin v urah, ko ga ni v njegovi pisarni in tudi ne doma.“

Roquin je privzdignil glavo — njegov obraz je pokrila mrliška bledica in kdor ga je tisti trenutek videl, je moral spoznati, da se v njegovi duši pripravlja nekaj strašnega.

„Zatorej,“ je povzel Louffard, „sem hodil za njim, toda bil sem oprezen, zakaj kakršnega ga tu vidite, sključenega in premaganega, je vendarle boli podoben zvezanemu levu ali tigru v verigah.“

Louffard je imel bujno domišljijo: mnogo je bral romane in je rad govoril v slikah.

Roquin je sedel pred njim, odrevenel od napetosti kakor tiger pred skokom.

„Moj gospodar,“ je povzel Louffard, „je živel dvojno življenje — na eni strani življenje

zločina, na drugi čednosti. Ali bi hoteli na primer vedeti, kam je odhajal Roquin redno vsak četrtek točno ob štirih popoldne?"

Louffard je že v naprej užival presenečenje, ki ga bo zbudilo njegovo razkritje. Zato se je najprej dodobra odkašljaj in dvignil roko, kakor da hoče nebo poklicati za pričo, da je res, kar hoče zdaj povedati, in nato je počasi povzel:

„Časti vredni gospod Roquin je šel vsak četrtek natanko ob štirih popoldne na sekundo točno k Li-“

Nesrečnež ni utegnil dokončati. Roquin je bil po bliskovo predril krog paznikov, ki so stali okoli njega in se zagnal v velikanskem skoku na Louffarda, ga z levico zgrabil za goltanec, mu ga stisnil, da je moral odpreti usta, z desnico pa je vrgel v odprta usta pilulo strupa. Louffard, ki ga je Roquinov prijem dušil, je moral krčevito pogoltniti slino in je tako požrl tudi strup.

Učinek je bil strašen. Kakor od strele zadet je nesrečnež padel na tla, še enkrat dvakrat trznil in obležal mrtev.

Ta trenutek presenečenja je izrabil Roquin. Planil je k mizi, pograbil nož, ki ga je bil že prej opazil tam in se sunil z njim v prsa. Padel je na tla.

Sodnik je kriknil od groze — drugi od strahu in presenečenja niso niti prišli do besede. Ko so se nekoliko zavedli, so stekli po zdravnika.

Sodni zdravnik je ugotovil, da je Louffard mrtev in da mu ni več rešitve, Roquinova rana pa najbrž ni smrtnonevarna, ker nož ni ranil srca.

Prepeljali so Roquina v javno bolnico — — — In prav to je bil Roquin namerala. Tako se je osvobodil neprijetnega mu Louffarda in stroga ječa se mu je izpremenila v bolniški zapor, ki je bil tako nedolžen, kakor ga sploh ne bi bilo.

Drugo poglavje

LIDIJINA POKORA

Bralci se bodo spominjali, da je bila pri Roquinovem zasliševanju v salonu palače na Cours-la-Reine neka globoko zastrta dama — to je bila Lidija, Roquinova žena.

Andrej Sénéchal je bil Lidiji odpustil, toda to odpuščanje ni nikoli več moglo izbrisati

madežev njene prošlosti. Strup, ki ga je bila dala Foricelliju, je za zmerom zastrupil njeno ljubezen.

Ne glede na vse svoje čare in na magnetično privlačnost, ki jo je imela do mladega moža, je vendar opazila, da je Andrej navzlic vsej hvaležnosti in nežni skrbi zanjo neprestano mislil in moral misliti na ta strašni zločin, ki ga je bila storila, in da mu ga ni bilo mogoče pozabiti.

Ona mu tedaj ni bila več to, kar mu je bila nekoč. Zakaj bi tedaj ostala? Zanj je bila samo še ena pot — morala je izginiti, izginiti za zmerom! Že enkrat se je smrt ni hotela usmiliti, toda to pot je ne bo prevarala.

S takimi mislimi je Lidija zapustila staro hišo markija Argentala na Cours-la-Reine. Bilo je zvečer in mlada žena je plašno gledaje okoli sebe stopala po ulicah, slepo se predajaje naključju in trdno odločena, da si konča življenje.

Prišla je do Seine. Bila je že temna noč, a Lidija se ni mogla odločiti, da si vzame življenje.

Ura je bila polnoči, bila je dve, bila je tri — Lidija je še zmerom hodila ob Seini. Zdajci pa, čisto iznenada, je voda pljusnila —

„Neka ženska je skočila v Seino!“ je zavpil star ribič svojemu tovarišu v bližini. „Okreni na desno, še jo lahko rešiva!“

Nekaj udarci z vesli in ribiča sta bila pri Lidiji. Eden od njiju se je sklonil v vodo, drugi pa se je z vso težo nagnil na drugo stran čolna.

„Jo že imam,“ je zavpil prvi. „Nevarno je, ker se je že onesvestila. Hm, dober lov to,“ je povzel čez čas, ko je Lidijo že položil v čoln. „briljantne uhane ima, svetijo se kakor zvezde. Njen mož je najmanj grof ali pa vsaj poslanec. Stvar se je izplačala, verjemi. Zdaj pa zapelji na breg in kriči, kar moreš. Ljudje naju morajo čuti in videti, da bova imela priče!“

Tako sta ribiča spravila Lidijo k bregu in od tam na stražnico, kjer so potrebovali celo uro, preden so jo oživili. Toda osvestila se ni. Huda vročina jo je napadla. Čelo ji je gorelo, zobje so ji šklepetali in ves život ji je drgetal od mraza.

Zdravnik, ki je imel na stražnici nočno službo, je odredil, naj bolnico takoj prepeljejo

na njeno stanovanje. Le z velikim naporom so dobili iz nje, kje stanuje: pri madame Xavierjevi v ulici Poissonières, št. 117. Stražnik je naglo poklical avto in vanj so posadili nesrečno Lidijo. Medpotoma je uboga žena ves čas samo fantazirala.

„Ne mučite me!“ je ječala. „Saj vam bom vse povedala! Nisem jaz imela tiste nesrečne misli — da ni bilo njega, bi bila še danes srečna! Bodite strogi, toda ne tepite me, ne glejte me takol!“

Stražnik ni razumel, kaj naj pomenijo te brezzvezne besede.

„Žalostno je to,“ je zamrmral, „tako lepa ženska in tako nesrečna!“

Avto je privozil mimo hiše številke 117 v ulici Poissonières. Zbudili so hišnika.

„Prosim, pokličite gospo Xavierjevo,“ je rekel spremljajoči stražnik. „Ona pozna to damo, drugače bi jo morali prepeljati v bolnico.“

Čez nekaj trenutkov se je pojavila pred vrati starejša gospa. Stopila je pred avto in pogledala v voz.

„O, sirota!“ je vzkliknila. „Nič čudnega, saj je bila zadnje čase tako žalostna in nesrečna. Pojdi, Lidija,“ se je ljubeče obrnila k njej, ki je v mrzlici ni spoznala, „pojdi z menoj!“

Toda Lidija je ni razumela. Srepa jo je pogledala, zdajci pa je vzkliknila:

„Ne, ne — dokler njega ni, ne povem nič več. On je glavni krivec! Če sem jaz zaslužila hudo kazen, jo je on še toliko bolj!“

Madame Xavierjeva je zdaj razumela, da se je moralo nekaj strašnega zgoditi, kar je nesrečnici otemnilo um. Na vso srečo je stal stražnik tako daleč, da ni mogel razumeti Lidijinih besed. Sklonila se je k Lidiji in ji šepnila na uho:

„Molči, za Boga, molči! Policija je tu!“

Zdelo se je kakor da se je Roquinova žena za trenutek prebudila iz svojih sanj. Pogledala je madame Xavierjevo in žarek razumevanja je zagorel v njenih očeh.

„Hvala Bogu, da si se spametovala,“ je s pridušenim glasom rekla gospa Xavier. „Saj se me ne bojiš, kaj ne — saj veš, da sem sestra tvojega moža, ki sem te zmerom rada imela. Da, tvoj mož je zločinec, pošast v človeški podobi,“ je nadaljevala, „nagnusen človek, toda moj brat je in sama veš, da nič ne morem zoper njega. Kako prav, da so te pripeljali k

meni! Zakaj nisi že prej prišla? Saj veš, da nimam nikogar več, odkar mi je umrl mož. Zakaj nisi prišla? Majhno rento imam, a če zadošča za enega človeka, bo tudi za dva. Pojdi z menoj in molči, da kdo ne zasluži!“

Odvedla je Lidijo, ki se je oprla nanjo, gor v četrto nadstropje. Tam je dobra žena spravila svojo nesrečno svakinjo v posteljo.

Toda Lidija ni spala. Lidija je mislila, fantazirala in vročica ji je razkrajala možgane.

Tako je minil dan, dva, teden dni. Madame Xavierjeva se ni upala poklicati zdravnika, boječ se, da Lidije ne primejo. Zakaj iz Lidijinih besed je spoznala, da je zagrešila hud zločin. Stanje njene svakinje je bilo malone neizpremenjeno, mrzlica jo je še vedno mučila in neprestano je fantazirala o svojem možu in o kazni, ki jo je treba zanj pripraviti.

Nekega večera okoli pol enajstih je potrkalo na vrata madame Xavierjeve.

„Kdo bi utegnli biti ob tej pozni uri?“ se je začudila vdova.

Potrkalo je drugič, krepkeje.

Gospa Xavierjeva je vstala s postelje na tleh, kjer je ležala, in vprašala, kdo je.

„Jaz!“ ji je odgovoril dobro znan glas.

Žena je odrevenela — ne, to je prišlo prenenadejano. „Počakaj, da se oblečem!“ je vzkliknila.

V nekaj sekundah se je vrgla v obleko. Toda preden je odprla, se je prepričala, da njena svakinja trdno spi. Nato je dvakrat zaklenila vrata njene sobe in položila ključ na polico.

Potlej je odprla. Pred njo je stal neki moški, ogrnjen v dolg plašč, obraz mu je skoro popolnoma zakrival na čelo potisnjeni klobuk in visoko zavihani ovratnik. Pomolil ji je roko.

Toda gospa Xavierjeva kakor da tega ni opazila. Po glasu je bila sicer res pogodila svojega brata, toda zdaj, ko ga je videla pred seboj, ga ni več spoznala. Neznanec je sicer imel postavo kakor oni, ki se je izdajal za Roquina, tudi nastop bi utegnil biti njegov, a obraz nikakor ni bil Roquinov.

„Kaj se je neki zgodilo Lidijinemu možu?“ je premišljala vdova. „Zakaj se je tako preoblekel?“

„Kaj ne, ne spoznaš me, Felicija?“ se je zasmeljal Roquin. „Verjemi mi, nič na svetu me ne bi moglo bolj razveseliti kakor to! Če me

moja lastna sestra ne spozna, se smem nadejati, da tudi drugi ne bodo niti najmanj zasumili, kdo sem — glede tega smem biti pomirjen.“

„Kaj imaš takšne sovražnike?“ je po dolgem času izpregovorila madame Xavierjeva.

„Vsak človek ima sovražnike,“ se je izognil direktnemu odgovoru. „Prišel sem ti povedat,“ je povzel, „da danes odpotujem. Poslej bom zate in za ves svet mrtev.“

Sestra ni razumela, kaj hoče s tem reči, vendar se ga ni upala vprašati. Njegov bahavi glas je bil vse prej kakor pomirjujoč.

„Mislim, da je docela nepotrebno,“ je nadaljeval zločinec, „da se kdo udeleži mojega pogreba. Vsi ljudje, ki odhajajo s tega sveta, zapuste srečne ali nesrečne ‚ostale‘ — jaz pa sem napravil dva človeka srečna: gospo Policijo in gospo Sodnijo. Ne zahtevaj podrobnosti, to so stvari, ki jih ti ne razumeš. Sicer pa, kakor hitro bodo videli, da Roquina ni več med živimi, se ne bo nihče več ukvarjal z njim, na to se smeš zanesli. Vse to, kar ti zdaj povem, je samo zato, da boš poučena, če bi kdaj kaj čula ali če bi kdo prišel, da te izprašuje o nekem Roquinu. Na vsa ta vprašanja porečeš: ‚Moj brat je mrtev in pokopan.‘ Kakor vidiš, stojte moje akcije še tedaj, kadar gre slabo, dobro.“

Vdova se je zgrozila nad nizkotnimi bratovimi načrti. Toda kaj je hotela storiti? Sklonila je glavo, kakor da mu pritrjuje.

„Preden odidem,“ je povzel Roquin, „bi te še vprašal, ali ti tvoja renta zadošča za življenje? Ali potrebuješ kaj denarja?“

„Ne,“ je odgovorila.

A vendar se je morala dobra žena, odkar je vzela k sebi Lidijo, na vseh krajih in koncih omejiti. S tem odgovorom je samo upala, da bo brata prej odpravila.

Toda Roquin je potegnil k sebi stol in sédel nanj.

„Nimam navade,“ je nadaljeval, „da ljudem ne bi poplačal uslug. Mislim, da boš molčala, na drugi strani pa vem, da ne živiš ravno v sijajnih razmerah. Usluga za uslugo. Najbrž se ne bova nikoli več videla, Felicija, prenevarno je zame, da bi se vračal.“

In ne da bi bil počakal sestrinega odgovora, je vzel iz žepa knjižico in jo položil na mizo.

„Evo, tu imaš dvajset bankovcev po tisoč frankov. Ali ti bo dovolj?“

Kolinska

Madame Xavierjeva je vsa prepadla pogledala denar. Od kod njemu toliko bogastva?

Roquinove ostre oči so prestregle njen izraz. Že pri vstopu je videl, da se je sestra nekam izpremenila v svojem vedenju nasproti njemu — v očeh ji je bral strah in prezir: Felicija je morala nekaj zvedeti o njem.

Ostro je preletel sobo. In zdajci je zagledal nekaj sumljivega: videl je, da je Felicijina spalnica zaprta in da ni ključa v vratih.

„Tu bo nekaj po sredi,“ je sklepal sam pri sebi. „To malenkost boš menda vendar vzela?“ je povzel na glas, ko mu sestra ni odgovorila. „Bankovci so pristni, to mi lahko verjameš.“

Pustolovec je to rekel samo zato, da pridobi časa. Prav dobro je vedel, da je njegova sestra o njem nekaj vedela, toda še nikoli se mu ni kazala tako hladne. Neka misel ga je prešinila. Najbolj ga je vznemirjal Lidijin nestanek; po vsem Parizu so jo zamen iskali. Poznal je dobro svojo ženo in je vedel, česa vsega je zmožna. Nič čudnega ne bi bilo, če bi se sama predala sodišču, samo zato, da tudi njega pogubi, zlasti zdaj, ko jo je Andrej Sénéchal zavrnil. Zagotoviti si molk svoje žene je bilo za Roquina potreba — da, tudi za mrtvega Roquina.

Žensko srce je kakor steklo. Oboje lahko prerežeš z demantom.

Branko Sodnik:

Na ulici

Pariz. Večer. Mračne blatne ulice. Sneg in zamazane plinske svetiljke.

Sam grem po ulici. Na levi, na desni ljudje, vsem se mudi, le meni nikamor. Gledam za nji-mi, o vsakem si mislim svoje.

Tudi o sebi mislim, o svojih. Kako je zdaj doma? Kaj delajo? Štirinajst dni mi že niso pi-sali. Sicer sem pa sam kriv. Prav toliko časa že niso dobili vesti od mene.

Mimo mene gre mlado dekle. Še zapazil je ne bi bil, ko ne bi vel od nje lahen vonj helio-tropa. Heliotrop, to je parfem mojega dekleta. Nežen, osvežujoč kakor moje dekle. Ko bi bila tu! Mislil sem, bal sem se, da jo tu pozabim, toda zdaj mi je še bližja, kakor takrat, ko je sedela v mojem naročju.

Nikamor se mi ne mudi. Prav nikamor. Na stanovanje ne grem. Štirih skoraj golih sten sem že do grla sit. Kavarne in restavracije tudi. Za Moulin Rouge imam premalo denarja. Ni-sem brez njega, toda kdor se hoče tam zaba-vati, kakor se spodobi, mora napraviti križ čez nekaj stotakov. Jaz ga ne morem in ne ma-ram.

Tudi dekletu pred mano se nikamor ne mu-di. Večkrat pogleda nazaj, toda vselej tako hi-tro, da ji ne vidim v obraz. Tudi klobuček ima tako globoko, da je njen obraz v senci. Ne vem, zakaj me ta obraz tako zanima. Šploh, to de-kle. Ko bi se mogel z njo seznaniti. S svojim dekletom sem se prav na tak način.

Izpod klobučka ji gleda ob strani nekaj ko-drčkov. Dražijo me. Moje dekle ima prav take. Tudi hodi tako gracijozno.

Morala je opaziti, da se za njo zanimam. Saj je človeku prirojeno, da slutí, če ga kdo gleda. Pospešila je korake. Jaz tudi. Moram iti tik za njo, ker je v bližini veliko križišče, kjer bi jo sicer zgubil izpred oči.

Sentimentalen postajam, sam ne vem za-kaj. Vsi moški smo taki. Naj bomo zaljubljeni, naj bomo poročeni, vsaka skrivnostna ženska zbudi v nas neko čuvstvo. Ne ljubezni. Neko radovedno razpoloženje, ki prehaja v senti-mentalnost. Morda ta ženska ni skrivnostna, ali zame je. Mimogrede sem odkril na njej malenkost sličnosti s svojim dekletom in zdaj me mi-ka vedeti, kaj je še drugega na njej.

Parizanka mora biti. Njen korak je vse bolj siguren kakor moj. Kar sem v Parizu sem tudi to že odkril.

Da, seznaniti se moram z njo. Samo kako?

Ne bo težko. Predrzen sem dovolj, kadar je treba. In tu v Parizu se ni tako težko seznaniti s tujo žensko. Tudi če me odkloni — kdo bi se za to brigal.

Obstala je. Pod visokim kandelabrom stoji in nekaj čaka. Bogve kaj? Popravlja si klobu-ček in kar na ulici si rdeči ustnice. Kaj hoče-mo, Pariz!

Iz sosednje ozke ulice je pripeljal avto. Dva široka pramena sta razsvellila njen obraz. Sko-raj sta jo oslepila. Zamizala je in si zastrla oči.

Lepa je in interesantna. Velike zelenkaste oči ima, mačje oči. Tiste oči, ki so na videz tako nedolžne. In mlada je, to je glavno. Dvaj-set let še ne bo imela.

Samemu sebi se moram smejati, če pomi-slim, kakšen ogorčen obraz bo naredila, ko jo ogovorim. Prav zato jo bom ogovoril.

„Gospodična, ali vas smem spremiti?“

Razorožen sem. Stvar se drugače razvija kakor sem pričakoval. Prav nič se ne drži res-no, prav nič ni užaljena. Še smeje se.

„Lahko. Saj bi bili lahko uganili, da sem zaradi vas obstala.“

Kaj naj ji rečem? Nič. Saj sama nadaljuje:

„Tu blizu je hotel. Petdeset frankov.“

Tako se zgodi človeku, ki išče v Parizu sen-timentalnosti.

Najstrašnejši trenutek mojega življenja

15

Materina smrt

Bil je lep jesenski dan. Šla sem v pisarno. Sreča-vala sem ljudi vesele, zdrave in sveže. Srečala sem tudi prijateljice, ki so me gledale s čudnimi obrazi. Čitale so žalost z mojega obraza. Da, bila sem res ža-lostna. Moja dobra mamica mi je namreč bolna. Očeta sem izgubila že v vojni. In sedaj naj izgubim še drago mamico?

Prišla sem v pisarno. Ni bilo tako kakor vedno, bilo je videti vse žalostno. Zdelo se mi je, da me vsi nekam žalostno gledajo, zdi se mi, da vse žaluje z menoj. Sedem k svoji mizi — naenkrat se oglasi te-telefon.

Dvgnem slušalo. V tem trenutku skoči k telefonu drugi uradnik in mi vzame slušalo iz rok. Ne vem kaj mu je kdo povedal. Pogledal me je zelo čudno. Nekaj sem zaslutila. Šel je v drugo sobo in se tam pogovarjal s koncipijentom; slutila sem nekaj, a na jasnem si nisem bila.

Nato stopi k meni koncipijent ter me prime za roko. Dolgo ne more izpregovoriti. Nato pa reče komaj slišno: „Gospodična, bodite močni, Vaša mamica je umrla.“ Kakor grom mi je zadonel ta glas po ušesih in vedno sem slišala besede: „Vaša mamica je umrla“. In neprestano sem slišala samo te besede. Hotela sem domov, domov k njej, ki sem jo neizmerno ljubila. Toda ustavila me je teta. Ko sem se nekoliko pomirila sva se odpeljali s teto s prvim vlakom na moj dom, kjer je ležala nepremično na mrtvaškem odru moja uboga mamica. Videla nisem nič drugega kakor bled in izmučen obraz uboge svoje mamice. Šla sem k odru. Poljubila sem njeno težko in žuljavo roko. Da, žuljavo in zagorelo, ki je pričala, da ni bila lahkoživka, da ni sedela pri toaletni mizici, ampak, da je bila delavna in skrbna!

Skoraj vso noč se nisem ganila od njenega odra. Vedno sem hotela biti pri njej, boječ se, da mi je ne odnese o. Hotela sem še vsaj te kratke trenutke preživeti pri njej. Njen blede obraz sem si za večno ohranila v spominu. Včasih se mi je zazdelo da hoče odpreti oči in usta, a ona je nepremično ležala na odru. — — —

Čez teden dni sem se vrnila v mesto in že drugi dan sem šla v službo. Vsi so se čudili, kako zelo sem se v teh dneh spremenila. Nič več nisem prav vesela, ker nimam več nje, ki jo tako pogrešam — ljube moje mamice. Stara sem 17 let in že brez očeta in matere. Tako je minil za mene najstrašnejši trenutek mojega življenja.

D. N.

16

Nad samotnim brezdnom

Zmeraj sem imel veselje do planin. Plezati, zasedovati markacije in iskati pota, to je bila moja zabava. Ali moja skrbeča mamica me ni pustila, ker se je bala, da se mi kaj ne zgodi. Zato sem sklenil nekoč oditi skrivaj od doma v gore.

Nekega dne je šla skupina turistov skozi našo dolino v planine. Priključil sem se ji. Čez eno uro smo bili že daleč od domače vasi. Pomikali smo se vedno dalje in dalje. Bilo je krasno vreme. Oh, kako je bilo prijetno! Postalni smo kmalu najboljši prijatelji. Ko se je zvečerilo smo se ustavili v koči in tam prenočili. Meni ni bilo obstanke v koči, ker nisem mogel zaspati. Šel sem ven, da si ogledam okolico. Mislim sem na mamico, v kakih skrbeh je, in kako bo vesela, ko se vrnem domov čil in zdrav. Bil sem tako zamišljen, da nisem opazil, kam grem in kje sem. Toda, oh groza, naenkrat mi je zmanjkalo tal pod nogami. Strmoglavil sem v globino. Med padanjem sem se ujel za neko vejo in jo krčevito stisnil k sebi. Potem mi je pošla zavest. Ko sem se zbudil iz nezavesti, sem videl, da visim nad prepadom. Manjkalo je malo, nepreviden gib bi zadoščal in strmoglavil bi bil v globino. Tako sem

visel, sam ne vedoč, kje. Ko se je zdanilo sem šele videl v kaki nevarnosti sem. Pod mano je zijalo globoko brezdnno. Upadel mi je pogum in up na rešitev.

Tako sem visel do poldneva. Mučila me je grozna žeja, solnce je močno pripekalo. Kričal sem na pomoč, a vse zaman. Moj glas je odmeval tako strašno, da me je bilo samega sebe strah. Začele so me zapuščati moči. V takem položaju sem ostal celo popoldne in prihodnjo noč.

Tretji dan šele je prišla rešitev. Ko sem bil že tako izčrpan, da sem samo še čakal trenutka, ko mi odpovedno moči, sem zdajci začel glasove od zgoraj. Iskali so me prijatelji s katerim sem bil prišel do koč. Vrgli so mi vrv in me potegnili k sebi. Kaj se je potem zgodilo ne vem.

Ko sem se naslednjega dne prebudil, sem ležal v domači sobi in zraven mene je slonela moja mamica. Bila je blede. Ko je opazila, da sem se zbudil, je začela jokati. Jokala ni od žalosti, ampak od veselja, da sem bil zopet pri njej.

To so bili najhujši trenutki mojega življenja.

I. K.

17

Pes

Bil je krasen zimski dan. Snežna odeja je pokrivala izmučeno zemljo in mrzle noči so to belo odejo ohladile tako, da je kakor ščit varovala zemljo pred mrazom.

Mrzla burja brije. Kdor ni dobro oblečen, ga mora preprihati do kosti. Tak dan me pelje pot skozi temen gozd v pol ure oddaljeno vas po mleko.

Kapo čez ušesa, ovratnik zavihan, posodo z mlekom v roko, potem zopet v drugo, ker rokavice nič ne zaležejo, jo mahnem na pot proti domu. O, da bi bila že doma pri gorki peči! Zatorej pot hitro pod noge. Gozd sem že pasirala, glej, kaj je to sredi poti? Volk? Zakaj ne gre naprej, zakaj stoji in nepremično zre proti gozdu?

O, ne gleda proti gozdu, ampak name. — Nešteto misli mi šine po glavi. Najpametneje se mi zdi, da postavim posodo z mlekom pred njega in da ga potem zgrabim za vrat in zadavim. Toda ko pridem bliže; mi že upade pogum. Loči naju kakih 20 korakov, noge mi postajajo težke, roke omahujejo, kje naj vzamem moč, da se ubranim?

Še deset korakov, priporočim se sv. Mariji, a žival me gleda naravnost v oči. Le še nekaj korakov in po meni bo. Srce utripa kakor kladivo, korak še in ne bo me več... o ubogi otroci, kako vam bo brez matere!

Pri njem sem, hitro še korak, dva, za menoj je, zdaj zdaj me naskoči od zadaj in mi zasadi kremplje v pleča, zobe pa v tilnik. Razdalja se večja, nimam poguma, da bi se ozrla, hoja mi postaja lažja in hitrejša, ozrem se in vidim, da stoji žival še vedno nepremično in zre v gozd. Že skoro tečem proti domu in hvalim Marijo, da sem srečno ušla.

Oddahnila sem se šele ko sem zaprla hišna vrata za seboj z vzklikom, „o, ti pes, koliko strahu sem prestala zaradi tebe!“

A. M.

Maurice Leblanc

KRIVNOST VOTLE IGLE

KRIMINALNI ROMAN

Beautrelet je segel po večerniku, ki mu ga je oče dal v roko, poiskal napis, ki je zbudil tako vznemirjenje, in ko je zagledal z modrim svinčnikom obrobljeni članek, je vzdignil roko in zahteval miru. In potlej je začel čitati. In čim delj je čital, tem bolj je rasel njegov nemir in kri mu je ginila z obraza spričo nezaslišaniosti razkritij, ki so ves njegov trud spravila na nič, prevrnila njegove misli o Aiguille Creuse in pokazala vso jalovost njegovega boja zoper Arsèna Lupina:

Odprto pismo gospoda Massibana iz Akademije napisov in lepih ved.

Gospod direktor!

17. maja 1679 je izšla drobna knjižica pod temle naslovom:

SKRIVNOST VOTLE IGLE

Prva objava vse resnice

Sto izvodov, ki sem jih natisnil sam v poučitev dvora

Tisti dan ob devetih zjutraj je začel pisec, še mlad, dobro oblečen mož, čigar imena ne poznamo, oddajati to knjigo glavnim osebnostim dvora. Ob desetih, ko je knjigo oddal šele štirim ljudem, ga je prijel kapetan garde. Odvedel ga je v kraljevsko delovno sobo in šel iskat štiri že razdeljene izvode. Ko je bilo spet vseh sto izvodov na kupu, jih je kralj lastnoročno vrgel v ogenj, razen enega edinega, ki ga je obdržal zase. Nato je velel kapetanu, naj preda pisca knjige gospodu de Saint-Mars, ki ga je zaprl v temnico na otok Sainte-Marguerite. Pisec očitno ni bil nihče drugi kakor znameniti mož z železno krinko.

Nikoli ne bi bila prišla resnica ali vsaj del nje na dan, da ni gardni kapetan v trenutku, ko mu je kralj obrnil hrbet, podlegel izkušnjava in potegnil iz kamina eno izmed knjig, preden jo je objel ogenj.

Šest mesecev nato so tega kapetana ubili na cesti med Guillonom in Nantom. Morilci so ga izropali do kože; navzlic temu pa so prezrli v njegovem desnem žepu dragulj, ki se je kasneje izkazal kot demant najčistejšega sijaja.

Med njegovimi papirji so našli beležko, ki sicer ni omenjala one knjige, zato pa je v izvlečku podajala prva njena poglavja. Razpravljala so o neki skrivnosti, ki jo je francoskemu kralju Karlu VII. razodela Jeanne d'Arc. To je postalo državna tajnost, nanašalo pa se je na neki neizmeren zaklad francoskih kraljev, ki je od stoletja do stoletja rasel in se množil.

Sto štirinajst let pozneje je Ludovik XVI, kot jetnik v Templu poklical k sebi nekega oficirja, vzel iz žepa neko knjižico in prepisal iz nje na prvi strani pet vrst pik, črt in številčk. Nato je listič s temi znaki preganil na štiri dele, ga zapečatil z rdečim pečatnim voskom in ga dal oficirju.

„Po moji smrti izročite to kraljici in ji recite: Od kralja, Veličanstvo, za Vaše Veličanstvo in njegovega sina... Če ne bo razumela, povejte samo tole: Gre za skrivnost igle.“

S temi besedami je vrgel knjižico v ogenj.

21. januarja je stopil na morišče.

Oficir je šele dva meseca nato imel priliko izpolniti kraljevo prošnjo. Ko je kraljica, ki je bila zaprta v Bastilji, dobila zapečaten list, se je najprej zastrmela v številke, nato pa se je z razumevanjem nasmehnila oficirju, ki je vjel grenke besede:

„Zakaj tako pozno?“

Kam naj skrije to nevarno listino? Potisnila jo je v molitvenik med usnjato vez in pergament, ki je bil vanj molitvenik zavit.

Morda ji je res ta listina prišla prepozno. Zakaj oktobra, že drugi mesec je kraljica Marija Antoaneta stopila na morišče...

Ta oficir je bil pravnuk onega kapetana. Po teh dogodkih ga je zamikalo in je začel listati v rodbinskih papirjih. Tako je našel rokopis svojega pradede. Od tega trenutka ni imel nič drugega v mislih; začel je brati latinske klasike vse vprek, prebrskal je vse kronike Francije in sosednjih dežel, si priboril vstop v samostane, razvozlaval stare računske knjige, arhive in pogodbe, in tako se mu je posrečilo zbrati nekaj raztresenih citatov iz raznih stoletij.

V mirovni pogodbi, sklenjeni v Saint-Clairu-sur-Epte med Karlom Bedastim in normanskim vojvodo Rollo, berete pod Rollovim imenom vse njegove naslove in naposled še: gospodar skrivnosti Igle.

Roman »Skrivnost Votle igle« je začel izhajati v 32. številki »Romana«. Današnje nadaljevanje je sedmo. Novi naročniki lahko dobe še vsa do zdaj izišla nadaljevanja.

Saška kronika (Gibsonova izdaja, str. 134) govori o Viljemu Zavojevalcu in pravi, da se je drog njegovega prapora končal v ostro konico, ki je imela ozko zarezo kakor šivanka...

Na nekem slabo razumljivem mestu svojega zasliševanja pravi Jeanne d'Arc, da mora svojemu kralju povedati še neko skrivnost, njeni sodniki pa nato odgovore: „Da, vemo, za kaj gre, in zato, Jeanne, boš poginila.“

„Pri kreposti Igle!“ je časih prisegel dobri kralj Henrik IV.

In Franc I. je leta 1520, ko je imel nagovor na hayreske odličnike, rabil med drugim tudi tale stavek, ki si ga je zabeležil meščan d'Honfleur:

„Kralji Francije razpolagajo s skrivnostmi, ki urejajo potek dogodkov in usodo mest.“

Vse te citate, gospod direktor, ki se tičejo moža z železno krinko, gardnega kapetana in njegovega pravnuka, sem dobil v neki brošuri, ki jo je napisal ta pravnik in je izšla meseca junija 1815, na dan pred bitko pri Waterlooju ali po njej, to je v dobi prevratov, ko se za taka razkritja nihče ne zmeni.

Kaj je tedaj s to brošuro? Nič, porečete, kdo bi takim rečem verjel! Tako sem si tudi jaz rekel; toda kdo popiše moje začudenje, ko si ogledam listino o mirovni pogodbi v Saint-Clairu-sur-Epte in zagledam na določeni strani v brošuri navedeno mesto, in prav tako v zapisniku o procesu Jeanne d'Arc!

Se nekaj drugega omenja brošura. Med napoleonskimi vojnami je neki Napoleonov vojak, ko mu je konj poginjal pod nogami, pozvonil pred vrati nekega gradu, kjer ga je sprejel star vitez reda svetega Ludovika. V razgovoru z njim je izvedel, da je ta grad, ki stoji na bregu Creuse (tako zvaní grad „Igle“), zgradil Ludovik XIV. Imel je letnico 1680.

1680! Leto po objavi knjige in aretaciji moža z železno krinko. Vse se je pojasnilo: Ludovik XIV., ki je slutil, da se bo skrivnost razvedela, je bil sezidal grad in ga tako imenoval, da radovednežem staro skrivnost na pameten način razloži. L' Aiguille Creuse? Grad s koničastimi strešnjimi nastavki, na bregu reke Creuse, in last kralja! Vsakdo je moral razumeti zagonetno besedo in poizvedovanja so morala prestati.

Račun je bil dober, zakaj več ko dve stoletji nato je nasedel tudi Beautrelet. In to sem hotel povedati, gospod direktor. Če je Lupin kot Anfredi najel od gospoda Valmérasa grad l' Aiguille na bregu Creuse in je tja spravljal svoja jetnika, je s tem sam pomagal nezogibnim Beautreletovim poizvedovanjem do uspeha; da doseže mir, ki je zanj zaprosil, je nastavljal gospodu Beautreletu past, ki jo smemo imenovati zgodovinsko past Ludovika XIV.

In tako pridemo do tega, da se je Lupinu iz lastnega, ne da bi bil kaj več vedel kakor mi, posrečilo razvozlati dokument, ki je veljal za nerešljiv, in da

je on na koncu koncev poslednji poznavalec skrivnosti francoskih kraljev.

S tem se je članek končal. Toda že nekaj minut, od tam, kjer je bil omenjen grad l' Aiguille, Beautrelet ni več čital. Razumel je svoj poraz in si z rokami zakril obraz.

Komaj dihajoč od razburjenja nad to neverjetno izstorijo so gostje stopili k njemu in ga obkolili. S strahom in pričakovanjem so stali, nadejaje se, da nekaj izpregovori, da ovrže te navedbe.

Toda on se ni ganil.

Nežno ga je prijel Valméras za roke in mu privzdignil obraz.

Izidor Beautrelet je jokal.

Sedmo poglavje

RAZPRAVA O IGLI

Bilo je ob štirih zjutraj. Izidor se ni vrnil v licej in se ne mara prej vrniti, dokler se vojna na nož, ki jo je napovedal Lupinu, ne konča. To se je bil na tistem zaklel, ko so ga, slabega in strtega prijatelji spravljalí domov, domov.

Blazna prisega! Nezmisljen boj! Kaj more on, slaboten, samo naše navezan dečko proti temu fenomenu energije in moči?

Od kod naj ga napade, njega, neprijemljivega? Kje naj ga zadene? Neranljiv je. Kje naj ga zgrabi? Nedosegljiv je.

Ob štirih zjutraj... Izidor ne plaka več; ne mara več jokati, premetavati se po postelji in obupavati, kakor že dve uri. Premisliti hoče stvar in prestudirati. In prav polagoma se mu jame pred duševnimi očmi obličiti problem iz vseh podrobnosti — gol in jasen stopa predenj kakor matematična enačba.

Da, zmotil se je. Da, njegova razlaga dokumenta je bila kriva. Beseda „Aiguille“ se ne nanaša na grad na bregu Creuse. In prav tako se beseda „Desmoiselles“ ne more nanašati na Raymonde de Saint-Véran in njeno sestrično, saj je besedilo papirja staro že stoletja.

Tedaj je treba spet vse iznova začeti. A kako?

Le nekaj je gotovo: knjiga je izšla pod Ludovikom XIV. In od sto izvodov, ki jih je natisnil mož z železno krinko, sta se le dve rešili ognjenih zubljev. Prvega je izmaknil gardni kapetan, ta izvod se je izgubil. Drugega je shranil Ludovik XV. in je prešel na Ludo-

vika XVI., ki ga je zazgal. Toda ohranil se je prepis najvažnejše strani, ki je vsebovala rešitev, čeprav v skrivni pisavi; ta prepis je dobila Marija Antoaneta, ki ga je skrila v svoj molitvenik.

Kaj se je zgodilo s tem papirjem? Ali je to listi, ki ga je Beautrelet imel v rokah in mu ga je Lupin spet izmaknil po pisarju Brédouxu? Ali pa je še zmerom v molitveniku Marije Antoanete?

In vprašanje se je oblikovalo takole: „Kaj se je zgodilo z molitvenikom Marije Antoanete?“

Beautrélet se je obrnil na očeta svojega prijatelja, ki se je pečal z zbiranjem zgodovinskih dokumentov in so ga pogosto klicali kot izvedenca v uradnih stvareh.

„Molitvenik Marije Antoanete?“ je vzkliknil. „Kraljica ga je dala svoji komornici, da ga preda grofu Fersenu. Grofova rodbina ga je spoštljivo shranila in zadnjih pet let se nahaja v stekleni omari.“

„V stekleni omari?“

„Seveda — v muzeju Carnavalet.“

„In kdaj odpro muzej?“

„Čez dvajset minut kakor vsako jutro.“

Na minuto natanko je skočil Izidor Beautrelet pred muzejem iz avta.

„Glej, glej, gospod Beautrelet!“

Deset glasov ga je pozdravilo ob prihodu. V svoje veliko začudenje je spoznal vso trumo poročevalcev, ki je preiskovala historijo o votli igli.

„Čudno, kaj ne! Mi smo imeli isto misel. Pozor, morda je tudi Lupin tu.“

Skupaj so odšli noter. Ravnatelj jih je takoj vedel k omari in jim pokazal siromašen molitvenik brez slehernega okraska, ki ni bilo na njem prav nič kraljevskega.

Neko razburjenje se je polastilo vseh ob pogledu na to knjižico, ki jo je kraljica imela v rokah tiste žalostne dni... Niso se je upali prijeli in pregledati, kakor bi se bali, da ne oskrumijo relikvije...

„Gospod Beautrelet, to delo je pridržano vam.“

Malone boječe je vzel molitvenik v roke. Popis pisca brošure je bil točen. Najprej oмот iz umazanega, očrnelega, po nekod že raztrganega pergamena, in pod njim vez iz togega usnja.

Beautrelet je vztrepetal. Ali je samo pravljica? Ali pa se mu res razodene dokument, ki ga je napisal kralj Ludovik XVI. in ga poslal kraljici?

Na zgornjem pokrovu ni bilo nič nenavadnega. „Nič!“ je malodušno zamrmral Izidor.

„Nič,“ so za njim kakor odmev zamrmrali vsi drugi.

Toda ko je knjigo nekoliko nasilno odprl, je na zadnji strani nasproti pergamenu vez zazijala. Vtaknil je prst v vrzel... Nekaj je bilo... papir!...

„O!“ je vzkliknil zmagoslavno.

„Brž, Brž!“ so nestrpno kriknili drugi.

Potegnil je ven preganjen papir.

„Berite!... Na glas!... Z rdečilom je napisano... Kakor s krvjo... s pobledelelo krvjo... Tak začnite že!“

Beautrelet je bral:

„*Vam, Fersen! Za mojega sina. 16. oktobra 1793... Marija Antoaneta.*“

In zdajci je vzkliknil od začudenja. Pod kraljičinim podpisom... sta bili s črnilom napisani dve besedi z zavojkom... dve besedi: „*Arsène Lupin.*“

Vsi po vrsti so vzeli list v roke, in vsem se je izvil vzklik:

„Marija Antoaneta... Arsène Lupin.“

Globoka tišina. Ta dvojni podpis, istočasnost teh dveh imen v molitveniku, ta relikvija sama, v kateri je več ko stoletje spal obupni krik nesrečne kraljice, in potem strašni datum šestnajstega oktobra — tistega dne, ko je padla kraljičina glava: o, človeka je moralo zazebsti v srce.

„Arsène Lupin,“ je zajeceljal neki glas z grozo, ki jo je zbuvalo to peklensko ime na posvečenem listu.

„Da, Arsène Lupin,“ je ponovil Beautrelet. „Kraljičin prijatelj Fersen ni slutil, kaj je v molitveniku. Lupin pa je vse odkril... in spravil.“

„Kaj je spravil?“

„Dokumeť, hudiča! Dokument Ludovika XVI., in to je tisti, ki sem ga jaz imel v rokah. Ista vnanjost, iste beležke, isti rdeči pečat! Razumem, zakaj Lupin ni maral, da obdržim ta dokument, ki bi mi že po kakovosti papirja, po svojem pečatu itd. marsikaj izdal.“

„In?“

„In uspeha sem gotov! Zakaj besedilo dokumenta, ki ga poznam, je avtentično, ker sem ostanke početnega voska videl na lastne oči, ker mi Marija Antoaneta s tole lastno-ročno pisano besedo potrjuje, da je Massibanov izvleček iz brošure avtentičen, in da res obstoji zgodovinski problem Volle igle.“

„Lepo, toda avtentičen ali ne, če se vam dokumenta ne posreči razvozlati, vam nič ne koristi, ker je Ludovik XVI. knjigo, ki je stvar pojasnjevala, zažgal.“

Beutretlet se je zamislil. Nato pa je počasi, z zaprtimi očmi, kakor da sproti pretehtava in ureja misli, izpregovoril:

„Kot poznavalec skrivnosti je bil že gardni kapetan začel o tem pisati dnevnik, ki ga je našel njegov pravnik. A rešilve zagonetke ni dal. Zakaj ne? Ker ga je izkušnja, da skrivnost izrabi, polagoma vsega prevzela, in ji je naposled podlegel. Dokaz? Dragulj, ki so ga pri njem našli in ki ni mogoče drugače, kakor da ga je vzel iz kraljeve zakladnice, tiste skrivne zakladnice, ki je brez dvoma glavna točka zagonetke Volle igle. Lupin mi je to dal razumeti, Lupin ne laže.“

„Zato sklepate, gospod Beutretlet, da...?“

„Da moramo v vseh listih oznaniti, da iščemo knjigo z naslovom „Razprava o Volli igli“. Nemara jo odkrijemo v kakšni podeželski knjižnici.“

Beutretlet se je zmotil: vse naslednje dni je zaman iskal knjige z razpravo o volli igli. In ko je že skoro obupal, ga je prešinila nova misel: ali ne bi bilo moči izvedeti ime kapetana, čigar vnuk se je izselil, čigar pravnik pa je v službi republike stražil kraljevsko rod-bino, ki je bila zaprta v Templu?

Z veliko potrpežljivostjo se je Beutretletu naposled posrečilo odkriti dve imeni, ki sta si bili malone popolnoma slični: ime plemiča Larbrieja pod Ludovikom XIV., in meščana Larbrieja pod strahovlado.

To je bilo že važno dognanje. Opisal ga je v članku, ki ga je poslal vsem večjim listom s prošnjo, da mu čitatelji pošljejo vse podatke o tem Larbrieju in njegovih potomcih. In spet je bil gospod Massiban, pisec brošure in član akademije, ki mu je odgovoril:

Dragi gospod!

Opozarjam vas na mesto pri Voltairju, ki sem ga našel v njegovem rokopisu o stoletju Ludovika XIV. (poglavje XXV, kurioznosti in anekdote o njegovi vladi). To mesto je v vseh izdajah izpuščeno:

„Čul sem pripovedovati gospoda Caumartina, finančnega ministra in prijatelja ministra Chamillarda, da je kralj, ko je zvedel, da so Larbrieja umorili in mu vzeli njegove prečudno lepe dragulje, nekega dne na vrat na nos odpotoval v svoji kočiji. Bil je videti razburjen in je venomer uzklíknil: „Vse je izgubljeno... vse je izgubljeno...“ Naslednje leto so Larbriejevega sina in njegovo hčer, ki je vzela markija Vélina, pregnali na njegova posestva v Provanso in Bretanjo. Čisto gotovo je tu moralo biti nekaj posebnega.“

Po moji sodbi je to tem bolj verjetno, ker je bil Chamillard po Voltairjevi sodbi poslednji minister, ki je poznal skrivnost železne krinke.

Ker je imel gospod de Larbrie sina, ki je bil najbrž ded meščanskega oficirja Larbrieja, in hčerko, smemo pač domnevati, da je nekaj njegovih papirjev prešlo na njegovo hčer, in da je morda med njimi znameniti izvod, ki ga je gardni kapetan rešil iz plamenov.

Ogledal sem si letopise gradov. V okolici Rennesa živi neki baron Le Vélina. Ali je morda on markijev potomec?

Na slepo srečo sem pisal baronu in ga vprašal, ali morda nima neke drobne knjižice, v katere naslovu je besedica Aiguille. Pričakujem odgovora.

O vseh teh stvareh bi jako rad z vami govoril. Če vam ni neprijetno, oglasite se pri meni. Prejmite, gospod itd. itd.

P. S. Da se razumeva: teh malih odkritij ne dam listom. Zdaj, ko se bližate koncu, je potrebna diskrecija.

Taka je bila tudi Beutretletova sodba: Šel je celo delj; dva časnikarja, ki sta ga to jutro nadlegovala, je odpravil z najfantastičnejšimi pojasnili in načrti.

Popoldne je odhitel k Massibanu, ki je stanoval na Voltairjevem nabrežju številka 17. Na svoje veliko začudenje je zvedel, da je Massiban nenadoma odpotoval in mu pustil kratko sporočilce: „Dobil sem brzojavko, ki mi daje nekaj upanja. Zato takoj odpotujem in prenočim v Rennesu. Vi pridite za menoj z večernim vlakom in se peljite dalje do male postaje Vélina. Na gradu se dobiva; štiri kilometre je od postaje.“

Program je bil po Beutretletovem načrtu, tem bolj, ker prispe malone istočasno z Massibanom. Bal se je namreč, da ne bi nevajeni mož napravil kake neumnosti. Čez dan je

ostal pri svojem prijatelju, zvečer pa se je z brzim vlakom odpeljal v Bretanjo in izstopil ob šestih zjutraj v Vélinesu.

Izidor je čutil, kako mu razbija srce, čim bolj se bliža koncu svoje poti. Ali je zdaj na kraju svojega poizvedovanja? Ali je ključ skrivnosti v tem gradu? Vse to se mu je videlo prelepo in nehote se je vprašal, ali mu ni Lupin spet pripravil kakke peklenške zasede, in ali ni Massiban morda samo orodje...

Zasmejal se je na glas.

„Izidor, ne bodi smešen! Na vse zadnje boš še ti verjel, da je Lupin nezmotljiv gospod, ki vse naprej vidi, nekak vsemogočni Bog, ki mu ne moreš blizu. Hudiča, Tudi Lupin se more zmotiti, tudi on je odvisen od okolnosti, tudi Lupin dela napake, in prav zaradi take napake je izgubil dokument: zato mu počasi prihajam do živega. Ves njegov trud gre zdaj za tem, da popravi storjeno napako.“

In z vedrim zaupanjem je Beautrelet pozvonil.

„Želite?“ je vprašal sluga, ki se je pojavil na pragu.

„Ali bi me gospod de Vélines sprejel?“ Dal je slugi svojo posetnico.

„Gospod baron še ni vstal, toda če počakate...“

„Ali ni bil že nekdo tu? Neki gospod z belo brado?“ je vprašal Beautrelet, ki se je iz listov spomnil Massibanove fotografije.

„Da, tak gospod je prispel pred desetimi minutami in sem ga odvedel v sprejemnico. Če želite vstopiti...“

Massiban in Beautrelet sta se jako prisrčno pozdravila. Postala sta prvi mah prijatelja. Massiban je jel pripovedovati Izidorju, kaj je v Rennesu izvedel o Vélinesu. Baron je mož kakih šestdesetih let, že več let vdovec in živi na samem s hčerko Gabrijelo de Villemain, ki ji je avtomobilska nesreča pred kratkim ugrabila moža in starejšega sina.

„Gospod baron vaju prosi, da vstopita.“ Sluga ju je vedel v prvo nadstropje z zelo veliko sobo z golimi stenami. V njej je bila samo pisalna miza in nekaj omar s predali.

Baron ju je sprejel z veliko vljudnostjo in gostobesednostjo, ki pogoste odlikuje na samem bivajoče ljudi. Tako mu ni bilo ravno lahko dopovedati, zakaj sta prav za prav prišla.

„Aha, že vem; saj ste mi o tem pisali, gospod Massiban. Gre za knjigo, ki razpravlja o neki igli in izvira od enega mojih prednikov, kaj ne?“

„Da.“

„Povem vam, s svojimi predniki se slabo razumem. Takrat so imeli čudne nazore. Jaz sem človek svoje dobe, s prošlostjo sem končal.“

„Da,“ ga je nestrpnost prekinil Beautrelet, „ali se nič ne spomnite, da bi bili kdaj videli to knjigo?“

„Seveda, saj sem vam brzojavil,“ je odgovoril obrnivši se k Massibanu, ki je nepotrpežljivo stopal po sobi gor in dol in gledal skozi visoka okna. „Da, gotovo... vsaj moji hčerki se zdi, da je videla ta naslov med tisoči knjig v knjižnici... Zakaj meni, gospoda, je branje... Niti dnevnikov ne berem... Zato pa moja hči tem več! A le tedaj, kadar je mali George, edini sin, ki ji je še ostal, zdrav in dobre volje in so moje stvari v redu...“

Ves obupan ga je Beautrelet presekal:

„Oprostite gospod baron, kje je ta knjiga?“

„Moja hči jo je že iskala. Išče jo že od včeraj.“

„In?“

„Našla jo je pred uro ali dvema. Ravno takrat, ko sta vidva prišla.“

„In kje je?“

„Kje je? Položila jo je na tole mizo... Vidite... tukajle...“

Izidor je skočil na noge. Na kraju mize na kupu papirjev je ležala drobna knjižica v rdečem maroškem usnju. Hlastno je položil roko nanjo, kakor da jo hoče ubraniti pred vsakim dotikom...

„Ali jo imate?“ je razburjeno vprašal Massiban.

„Imam... Evo... Naposled smo vendarle tako daleč...“

„A naslov... Zanesljivo veste...?“

„Evo... poglejte!“

Pokazal je na zlate črke, ki so bile vtisnjene v maroško usnje: *Skrivnost volle igle*. „Ali zdaj verjamete? Ali je skrivnost naposled v naših rokah?“

„Prva stran... Kaj je na prvi strani?“

„Čitajte: *Prva objava vse resnice. Sto izvodov, ki sem jih natisnil sam v poučitev dvora.*“

„Da, to je,“ je zamrmral Massiban ves vznemirjen, „da, to je tisti izvod, ki so ga rešili iz plamenov. Da, to je knjiga, ki jo je hotel Ludvik XIV. uničiti.“

Jela sta jo prelistavati. Prva polovica je vsebovala razloge, ki jih je Larbeyrie zabeležil v svoj dnevnik.

„Dalje, dalje!“ je vzkliknil Beautrelet, ki že ni mogel več čakati konca.

„Zakaj dalje? Nikakor ne. Saj že vemo, da so moža z železno krinko vrgli v ječo, ker je izdal skrivnost francoske kraljevske hiše. Toda kako je to dognal? In kdo je bil ta čudovita osebnost? Polbrat Ludovika XIV., kakor trdi Voltaire, ali italijanski minister Mattioli, kakor zagotavljajo novejši viri? Gromska strela, to so vendar vprašanja, ki morajo vsakogar zanimati!“

„Pozneje, pozneje,“ je nestrpno vzkliknil Beautrelet, kakor bi se bal, da se mu knjiga ne izmuzne iz rok, preden še ni rešil zagonetke.

„A vendar,“ je oporekel Massiban, ki je bil ves navdušen za zgodovinske zanimivosti.

„Za to imamo časa pozneje... pozneje...!“

Zdajci je preстал. Dokument! Sredi neke strani so se mu oči ustavile na petih vrstah s skrivnostnimi pikami in številkami! Z enim pogledom je ugotovil, da je bilo besedilo identično z onim, ki ga je bil proučeval. Ista razvrstitev znakov... isti razstoji med domnevanimi besedami!“

In nad njimi tale beležka: *Vse potrebne podatke je kralj Ludvik XIII. zbral v majhno razpredelnico, ki jo spodaj podajam.*

In res je sledila ta razpredelnica. Za njo pa razlaga dokumenta.

Beautrelet je bral s pojemajočim glasom: *Kakor vidimo, ta razpredelnica niti tedaj, če številke nadomestimo s soglasniki, stvari še ne razjasni. Lahko bi rekli: če hočeš to zagonetko rešiti, jo moraš že od prej poznati. Razpredelnica je k večjemu vodilna nit za one, ki poznajo hodnike labirinta.*

Vzemimo to nit v roke in idimo. Jaz prevzamem vodstvo.

Najprej četrta vrsta. Četrta vrsta vsebuje mere in znamenja. Če se ravnamo po znamenjih in zraven pripisanih merah, pridemo brez dvoma do konca, pod pogojem, da vemo

kje smo in kam gremo, skratka, če poznamo pravi pomen ‚Aiguille Creuse‘. To doženemo iz prvih treh vrst. Prva je tako sestavljena, da se maščujem nad kraljem; sicer pa sem ga o tem že obvestil...

Ves prepaden je Beautrelet preстал.

„Kaj je?“ je vprašal Massiban.

„Saj tu ni nikake zveze več!“

„Res,“ je odgovoril Massiban, *Prva je tako sestavljena, da se maščujem nad kraljem... Kaj naj to pomeni?*

„Prekletó! Prekletó!“ je zaklel Beautrelet.

„Kaj se je zgodilo?“

„Iztrgano! Dve strani! Naslednji dve strani... Poglejte!“

Vztrepetal je od besa in razočaranja. Massiban se je sklonil nad knjigo.

„Da... iztrgano! Ne izstriženo nego iztrgano... s silo... In glejte, na vseh naslednjih straneh je papir zmečkan.“

„A kdo, kdo?“ je vzkliknil Izidor, vijoč roke. „Sluga? Kdo?“

„Utegne biti že starejšega datuma,“ je menil Massiban.

„Vseeno... Nekdo je vendar moral knjigo dobiti v roke... Gospod baron,“ je zavpil Beautrelet, „ali nič ne veste? Ali nikogar ne sumite?“

„Vprašal bi svojo hčerko.“

Slika iz filma „SMEJ SE IN PLAKAJ!“ Mali Davery Lee in Marion Nixon.

Nande Glista: Odkod pa buške po glavi, stric Matevž?

Stric Matevž: Saj ni da bi ti pravil, Nande. S teboj ne grem več pit.

Nande Glista: Zakaj ne?

Stric Matevž: Predrago me pride. Ravno včeraj sem dobil od policije dve pisemci, ki me staneta vsako po 60 dinarjev.

Nande Glista: Kaj pa si naredil?

Stric Matevž: Kaj sem naredil? Ko bi vedel! Pravijo, da sem razgrajal.

Nande Glista: To pa res ni nič posebnega! Kolikokrat se je to že meni zgodilo! Kaj pa — ali si našel domov?

Stric Matevž: Našel, našel! Policaј me je pripeljal pred hišo. Vežna vrata sem še odprl, sobnih pa nisem mogel. Ker sem malo preveč rogovillil, je prišla žena z lučjo. Takrat sem šele videl, da rinem v omaro namesto v vrata.

Nande Glista: Kaj pa je ona rekla?

Stric Matevž: Hm, nič. Z rožicami me je obsula.

Nande Glista: Z rožicami?! Ja... in buške?

Stric Matevž: Veš... rožice so bile v teglicih.

Nande Glista: Zdaj pa že razujem. Viš, jaz pa drugače naredim. Kadar imam pijače dosti, ležem v oštariji na klop in lepo zaspim. Zjutraj grem pa domov.

Poloneza

Dva studenta se vračata zjutraj s plesa in zaideta v pogrebni izprevod. Nekaj časa korakata z drugimi, pollej pa meni prvi:

„Ti, Luka, ali poloneze še ne bo konec?“

Večina

Pri eni izmed prvih predstav „Markija Keitha“ je bilo v gledališču samo peščica ljudi, ki so v tretjem dejanju napravili strašen trušč in krik. Tedaj je stopil avtor drame Wedekind pred zastor in zagrmel v prazno gledališče:

„Gospoda, pazite, danes smo mi v večini!“

Inteligentna žena

Mož: „Moja žena je zame preveč inteligentna.“

Prijatelj: „Zakaj?“

„Včeraj je bila obletnica Kolumbove smrti, pa mi je za večerjo napravila dve jajci.“

Lepotica

Sara pride domov. „Kje si bila, ljubica?“ jo vpraša mož. „V institutu za olepševanje.“ — „Pa je bil že zaprt, jeli?“ je odvrnil s hinavsko prijaznostjo mož.

Zastonj in zaman

Neki odvetnik je izgubil pravdo, ki mu je prizadejala veliko brige, tudi v poslednji instanci. Nad vse vljudni klijent se mu je hotel zahvaliti in mu je rekel:

„Strašno žal mi je, gospod doktor, da ste se zastonj trudili.“

Odvetnik pa je menil: „Zastonj ne, pač pa zaman.“

„Tako lahko vprašanje, pa ne znaš odgovoriti?“

„Prosim, gospod učitelj, vprašanje je že lahko, toda odgovor je težak!“

„Jako žal, nimamo ne vina, ne piva, ne mošta, edino s svežo vodo bi vam lahko postregli...“

„Kaj ste zblazneli? Kadar je človek tako žejen, vendar ne bo najprej mislil na umivanje!“

Humor je plavalni pas na reki življenja.

Boj zna, ali bi bil Sokrat največji modrijan, če bi bil imel namestu Ksantipe Venero za ženo?

Kaj mi pisava

Zumi. Čudna ženska, pol odločna, pol skromna in skoraj plašna. Često v svojih dejanjih, ki so plod naglih odločitev, nepreračunljiva. Ploče storiti mnogo, a ne naredi zaradi čestega nepravilnega razumevanja ničesar ali pa prav malo. Individualno dobro razvita, a preveč enostransko. Njen značaj je nestalen: vsaka večja stvar, ki je zvezi z njenim življenjem, ji ga omaje, tako, da potrebuje mnogo časa preden se spet ustali. V občevanju z moškimi ni odkrita — podzavestno se boji prevare, čeprav se morda časih tega niti sama ne zaveda. Zato tudi tako težko najde razumevanja pri njih in zastonj hrepeni po ljubezni, ki o njej sanja, ker je glavni pogoj prave iskrene ljubezni medsebojno zaupanje, ki ga pri njej moški pogreša.

Čutna narava — skoraj bi rekel, da je v njej nekoliko sadizma, ki pa se ne upa na dan. Sentimentalnosti pri njej ni, razen morda v tistih redkih trenutkih po kaki življenski katastrofi ali katastrofici.

V splošnem pa povprečna ženska, ki se duševno ne bo nikdar dvigila nad nivo svojih tovarišic, dasi je morda to njena trdna volja.

DRŌBIŽ

Preteklo leto so na Angleškem pojedli 60 milijonov šopov banan, katerih vsak je imel po 80 sadov, tako da je prišlo na vsakega Angleža po 100 sadov. Pri nas je banana skoraj nepoznana.

V Londonu se je osnoval „Klub izžvižganih dram-skih avtorjev“.

Največji transformator sveta je v Nemčiji. Njegova kapaciteta je 75.000 amperov, to je toliko, kolikor znaša skupna moč petdesetih najjačjih lokomotiv za brze vlake.

Za prve fotografske snetke je bilo treba sedeti skoraj celo uro na solncu.

Neki dunajski izumitelj je prijavil patent za izdelovanje cestnega tlaka iz papirja.

Stenica lahko živi 6 let brez vsake hrane.

Ze leta 2000. pred Kr. so znali v Egiptu brusiti demante.

Na otoku Madagaskarju je najcenejše blago za obleke svila.

Ruski car Ivan Vasiljevič IV. (1553—1584) je nekoč moral sprejeti angleško poslanstvo. Vodja delegacije je po višjem ukazu iz domovine med avdijenco obdržal klobuk na glavi. Nad tem se je car tako razburil, da je dal vodji poslanstva pribiti klobuk na glavo.

Prvotno so balzamirali odlične veljake tako, da so jih po smrti položili v sod medu, kar jih je obvarovalo trohnobe.

V Sibiriji se često prikaže mavrica na jasnem nebu.

Na Angleškem porabi vsak prebivalec na leto povprečno 5 funtov čaja.

Na samotnem otoku Tristanu da Cunha dobi nevesta od gosposke poročno obleko. Ta običaj velja že od leta 1855.

Beri-beri, eno najhujših tropskih bolezni južne in vzhodne Azije so mornarji že večkrat zanesli v Evropo, vendar se pri nas ni mogla vdomačiti.

Staroegiptovski general Skopas je dobival dnevne plače v vrednosti 12.000 dinarjev, razen tega pa še po vsaki dobljeni zmagi velik del plena.

Mišica je najpopolnejši delovni stroj, ki se razlikuje od vseh umetnih strojev najbolj po tem, da porabi skoraj vso hranilno snov, ki jo dobi, vrhu tega pa je mnogo trpežnejša in odpornejša od narejenih strojev.

Srce odraslega človeka opravi v petih minutah tako delo, kakor človek, ki dvigne 100 kil meter visoko.

Najljubša jed južnoameriških plemen so morski prašički.

Za beg iz papeževe vojske je bila v srednjem veku določena kazen 20—30 let prisilnega dela na galeji.

Z mikrometrskim vijakom je moči meriti deset-tisočinke milimetra.

Na Norveškem sme voliti samo tisti, ki prinese potrdilo o cepljenih kozah.

Najodpornejša žima je konjska. Za njo pa pridejo človeški lasje, iz katerih izdelujejo Japonci izvrstne in trpežne vrvi.

Kuhinja in dom

Češpljev kompot

Za vsakdanjo uporabo so češplje res najcenejši in najboljši kompot. Zato naj jih vsaka gospodinja skuha vsaj par desetlitrskih kozarcev. Sladkorja naj vzame na vsak kilogram približno 30 dek. Prvo je to, da so češplje dovolj zrele, in popolnoma suhe, drugo pa, da so čaše čiste. Češplje razpolovi, odstrani koščice, potem pa jih zloži v skledo in posuj s sladkorjem. Tako naj češplje ostanejo čez noč, da se vleže. Drugi dan jih skuhaj, pridaj nekaj salicila, ki je potreben, da se kompot ne pokvari, in napolni kozarce.

Vkljub vsem gospodinjskim tečajem po deželi se vendar često zgodi, da si gospodinja kdaj ne ve pomagati. Takrat naj pogleda v najboljše gospodarske knjige, ki jih lahko naroči preko uprave „Romana“.

Te knjige so:

S. M. Felicita Kalinšek: Slovenska kuharica. V platno vezana Din 160.—; s pošto Din 8.— več. (Lahko se pošlje v 4 obrokih po Din 42.— na mesec)

S. M. Lidvina Purgaj: Gospodinjstvo. (Broširina Din 40.—, vezana Din 60.—). Knjiga ima tudi obširen zdravstveni del.

I. Majdič: Nasveti za hišo in dom. (Broširano Din 20.—; vezano Din 30.—).

M. Humek: Domači vrt. (Broširano Din 33.—; vezano Din 40.—).

M. Humek: Sadje v gospodinjstvu. (Broširano Din 24.—; vezano Din 34.—).

Poslednje štiri knjige stanejo skupaj broširano Din 117.—, s poštnino Din 124.—, ki se lahko plačajo v 4 mesečnih obrokih po Din 31.—.

Iste knjige pa stanejo vezane Din 164.—, s poštnino Din 172.—, plačljivo takoj ali pa v 4 obrokih po Din 43.— na mesec. — Vse knjige dobite t a k o j.

Naročite še danes, dokler vam lahko nudimo ugodnost plačevanja na obroke.

KAZ OBETA KINO

Elitni Kino Matica

Tel. 21-24

EDINI ZVOČNI KINO V LJUBLJANI

z najboljšo svetovno aparaturu Western Electric.

OTVORITEV JESENSKE SEZONE!

URA SLABOSTI. Sijajna komedija smeha in veselja. V glavnih vlogah *Liane Haid*, *Paul Morgan*, *Szöke Szakall* in drugi izvrstni igralci.

„SMEJ SE IN PLAKAJ!“ V glavni vlogi *Al Jolson* in mali „*Sonny Boy*“.

„TIGER“. Veliki kriminalni film iz berlinskega dna.

„POT DO SLAVE“. Govoreči film petja in ljubezni. V glavni vlogi slavni komorni pevec *Richard Tauber*.

Budilke po Din 60— s tri-
letnim jamstvom

IVAN PAKIŽ, LJUBLJANA
11 **Pred Škofijo 15.**

200 dinarjev

na mesec plačujete za novi veliki Brockhausov leksikon.

20 velikih knjig s 16.000 strani razkošno vezanih v polusnje ali platno. Novi Brockhaus bo Vam in Vašim otrokom desetletja najboljša šola v življenju, najzvestejši tovariš in najzanesljivejši svetovalec.

Do zdaj izišlih 6 knjig dobite takoj po vplačanju prvega obroka pri zastopniku največje jugoslovenske knjigarne „Minerve, d. d.“

Vse informacije daje „Roman“.

„PLANINKA“ zdravilni čaj

iz najboljših zdravilnih zelišč, čisti in prenavlja kri in učinkuje izborno pri slabi prebavi želodca, zaprtju telesa, napenjanju, nerednem delovanju črev, hemoroidih (zlati žili), poapnenju žil, izpuščajih in žolnem kamnu. Preprečuje kislino in zbuja tek. Pravi „Planinka“ čaj je zaprt in plombiran in ima napis:

Lekarna Mr. Ph. L. Bahovec, Ljubljana

ter stane zavojček 20 Din

Blagovna znamka

„Svetla glava“

se je obnesla. — Med tisoči znamk, ki se priglašajo vsako leto, pač pa ni nobena postala znana kakor ta. Radi pozornosti, ki jo vzbuja slika, in radi globokega svojega pomena je postal znak nepozaben.

„Znamka Oetker“ jamči za najboljšo kvaliteto po najnižjih cenah in radi tega načela so

Dr. Oetker-jev peclni prašek
Dr. Oetker-jev vanilinov prašek
Dr. Oetker-jev prašek za pudinge itd.

tako močno razširjeni.

Letno se proda mnogo milijonov zavojčkov, ki pomagajo „prosvitljenim“ gospodinjam postaviti v kratkem času na mizo tečne jedi. Marsikatera ura se je prihranila, mnoge nevolje radi slabega kipenja močnikov je izostalo.

Otroci se veselijo, če speče mati Oetkerjev šartelj, in v otroški sobi ni ničesar boljšega, nego je Oetker-jev puding s svežim ali vkuhanim sadjem ali s sadnim sokom.

Pri nakupu pozor na to, da se dobe pristen Dr. Oetker-jevi fabrikati, ker se često ponujajo manj vredni posnetki.

Dr. Oetker-jev vanilinov sladkor je najboljša začimba

za mlečne in močnate jedi,
pudinge in spenjeno smetano,
kakao in čaj,
šartlje, torte in pecivo,
lajčni konjak.

Zavojček odgovarja dvema ali trem strokom dobre vanilije.

Ako se pomeša $\frac{1}{2}$ zavojčka Dr. Oetker-jevega izbranega vanilinovega sladkorja z 1 kg finega sladkorja in se dasta 1 do 2 jajčni žlici te mešanice v skodelico čaja, tedaj se dobi aromatična, okusna pijača.

Dr. Oetker-jevi recepti za kuhinjo in hišo

prinašajo izbiro izvrstnih predpisov za pripravo enostavnih, boljih, finih in najfinejših močnatih jedi, šartljev, peciva, tort itd.

Za vsako obitelj so največje važnosti, ker najdejo po njih sestavljena jedila radi svoje enostavne priprave, svojega odličnega okusa in svoje lahke prebavljivosti povsod in vedno pohvalo gospodinj — tudi onih, ki stavijo večje zahteve — in ker je, kakor je pokazala izkušnja, vsako ponesrečenje tudi pri začetnicah izključeno.

Oetker-jevo knjigo dobite zastoni pri Vašem trgovcu; ako ne, pišite naravnost na tovarno

DR. OETKER, MARIBOR.